

Zdrowie i bezpieczeństwo

- Nie spożywać magicznego piasku!
- Unikać kontaktu magicznego piasku z oczami!
- Unikać zbyt długiego kontaktu piasku ze skórą

Będziesz potrzebować

- Magiczny piasek
- Woda
- Szklany (ub inny przezroczysty materiał) pojemnik
- Łyżeczka
- Drobne sito

Doświadczenia do wykonania

- Zbadaj piasek
Czy jest podobny do normalnego piasku? Czy zachowuje się jak zwykły piasek, gdy jest suchy?
- Wsyp magiczny piasek do wody
Co się dzieje? Spójrz powierzchnię piasku w wodzie - czy widzisz coś szczególnego? Jak myślisz, dlaczego tak się dzieje?
- Włóż rękę do wody i wyciągnij piasek
Co czujesz? Czy nadal jest mokry?
- Wsyp magiczny piasek powoli do wody
Co się dzieje i dlaczego?
- Teraz delikatnie włóż palec do wody i wyciągnij go
Czy palec jest mokry?
- Czy możesz uformować naprawdę 'cienki' stupek piasku, wsypując go do wody w odpowiedni sposób?

- Co się dzieje, kiedy wsypujesz piasek do wody przez słomkę lub lejek? Co się dzieje, kiedy wsypujesz go do wody przez sitko?
- Nasyp trochę suchego piasku na kartkę papieru i upuszczaj na piasek krople wody za pomocą zakraplacza
Czy zachowuje się tak samo, jak piasek na plaży?

Wydobądź magię z piasku!

- Nabierz na łyżeczkę bardzo małą ilość piasku do zniszczenia. Rozsyp go po powierzchni wody, tak aby unosił się na niej. Za pomocą zakraplacza wyciśnij kroplę zaczarowanego płynu na powierzchnię wody.
Co się dzieje?
- Teraz przeprowadź ten sam eksperyment z kroplą oleju roślinnego.
Na czym polega ten eksperyment?

Co się dzieje?

Magiczny piasek to zwykły piasek (dwutlenek krzemu: SiO_2), który został pokryty specjalną nanopowłoką. Nanopowłoka ta ma właściwości hydrofobowe (hydrofobowy-'nie lubiący wody'). Kiedy magiczny piasek jest wsypywany do wody, nie miesza się z nią, lecz unosi się na jej powierzchni, dopóki masa piasku nie przełamie napięcia powierzchniowego wody i piasek nie opadnie. Magiczny piasek znajdujący się w zestawie został stworzony poprzez umieszczenie zwykłego piasku w oparach trimetylosilanolu ($\text{CH}_3)_3\text{SiOH}$.

Olej jest typowym przykładem materiału hydrofobowego. Jeśli nalejesz trochę oleju do filiżanki wody, będzie się on unosił na powierzchni, próbując zlepić się i odseparować od wody. Magiczny piasek zachowuje się w ten sam sposób, z tym, że tonie, ponieważ w odróżnieniu od oleju ma większą gęstość od wody.

Magiczny piasek został pierwotnie opracowany w celu utrzymania wycieków ropy na oceanie przy brzegu. Rozsypanie magicznego piasku na plamę ropy naftowej powoduje jego zmieszanie się z ropą, przez co plama staje się wystarczająco cięższa, by zatonać.

Co to znaczy?

Piasek to dowolna cząsteczka w rozmiarze od 60 μm do 2 mm. Mniejszy jest 'it' a większy - 'żwir'.

Krzem jest często spotykanym pierwiastkiem, stanowiącym podstawę większości minerałów wchodzących w skład skał na Ziemi.

Hydrofobowy i **hydrofilowy** dosłownie oznaczają 'nie lubiący wody' i 'lubiący wodę'. Substancje hydrofobowe nie mieszają się z wodą, a hydrofilowe owszem. Olej i magiczny piasek są hydrofobowe. Etanol, sól i cukier są hydrofilowe.

Amfifilowe substancje mieszają się zarówno z substancjami hydrofobowymi jak i hydrofilowymi.. Detergenty są amfifilowe i zawierają zarówno części hydrofilowe jak i hydrofobowe.

Aby dowiedzieć się więcej

- <http://www.flyingcolours.org.uk/cgi-bin/item.cgi?ap=1&id=1457>
- <http://bit.ly/66XJ1N>